

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.450.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 18699 Pani Posłanki Katarzyny Matusik-Lipiec wraz z grupą posłów, w sprawie niedostatecznego nadzoru nad domami pomocy społecznej oraz przypadków zaniedbań wobec mieszkańców DPS, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zagwarantowanie odpowiedniej jakości usług jest istotnym elementem funkcjonowania każdej jednostki całodobowego pobytu. Niezależnie od jej typu, ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej określają standardy, które muszą być spełnione przez wszystkie placówki.

Przepisy szczegółowo określają standardy usług zapewnianych przez domy w zakresie potrzeb bytowych, opiekuńczych i wspomagających, określają też wskaźniki zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w domach pomocy społecznej (DPS).

Prowadzenie DPS jest zadaniem własnym gmin, powiatów i samorządów województwa. W ramach wykonywania tego zadania samorząd – za pośrednictwem swoich organów – odpowiada za organizację i nadzór nad prowadzonym DPS. Przepisy prawa określają także sposób nadzoru nad domami pomocy społecznej. W art. 112 ust. 8 ustawy zaznaczono ponadto, że starosta przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie sprawuje nadzór nad działalnością m.in. domów pomocy społecznej. W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie prowadzi się odrębnej systemowej oceny skuteczności nadzoru sprawowanego przez poszczególne samorządy nad prowadzonymi przez nich domami pomocy społecznej. Ocena prawidłowości funkcjonowania DPS odbywa się w ramach ustawowo określonego systemu nadzoru i kontroli. Jednocześnie należy podkreślić, że to minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił, w drodze rozporządzenia, zasady sprawowania nadzoru i kontroli nad domami pomocy społecznej, co nie tylko potwierdza znaczenie skutecznego systemu nadzoru dla zapewnienia jakości świadczonych usług, ale przede wszystkim stanowi element systemowych działań ukierunkowanych na zagwarantowanie prawidłowej realizacji zadań oraz odpowiedniej jakości usług świadczonych mieszkańcom tych placówek.

Zgodnie z art. 22 pkt 8 ww. ustawy, to wojewody należy sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy. Inspektorzy urzędów wojewódzkich mają zatem uprawnienia do kontrolowania domów pomocy społecznej w zakresie utrzymania określonych przepisami prawa standardów, które muszą zostać spełnione przez wszystkie tego typu placówki, w szczególności w zakresie warunków bytowych, świadczonych usług, wymogów dotyczących wskaźnika zatrudnienia czy przestrzegania praw mieszkańców.

Szczegółowe zasady, organizację i tryb przeprowadzania kontroli i sprawowania nadzoru określono w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej. Czynności z zakresu kontroli w domach pomocy społecznej prowadzonych przez samorządy lub na ich zlecenie wykonywane są w trybie kontroli kompleksowych, problemowych i doraźnych.

Liczbę kontroli w domach pomocy społecznej w latach 2024 i 2025 przedstawiają tabele:

	2024			
	Liczba wszystkich kontroli przeprowadzonych w domach pomocy społecznej w 2024 r.	w tym		
		kompleksowe	problemowe	doraźne
dolnośląskie	18	9	0	9
kujawsko-pomorskie	10	1	2	7
lubelskie	16	4	0	12
lubuskie	14	5	9	0
łódzkie	8	0	2	6
małopolskie	8	3	0	5
mazowieckie	33	27	2	4
opolskie	7	7	0	0
podkarpackie	20	4	0	16
podlaskie	9	6	0	3
pomorskie	10	0	5	5
śląskie	8	0	4	4
świętokrzyskie	6	6	0	0
warmińsko-mazurskie	23	11	0	12
wielkopolskie	12	7	0	5
zachodniopomorskie	10	9	0	1
RAZEM	212	99	24	89
	2025			
	Liczba wszystkich kontroli przeprowadzonych w domach pomocy społecznej w 2025 r.	w tym		
		kompleksowe	problemowe	doraźne
dolnośląskie	19	12	2	5
kujawsko-pomorskie	7	1	2	4
lubelskie	16	7	0	9
lubuskie	9	2	6	1
łódzkie	4	0	0	4
małopolskie	7	5	0	2
mazowieckie	28	18	4	6
opolskie	8	3	0	5
podkarpackie	7	2	0	5
podlaskie	4	4	0	0

pomorskie	13	0	1	12
śląskie	13	0	6	7
świętokrzyskie	13	4	1	8
warmińsko-mazurskie	14	10	3	1
wielkopolskie	7	6	0	1
zachodniopomorskie	6	3	0	3
RAZEM	175	77	25	73

Ustawa oraz rozporządzenie w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej wskazują, że czynności kontrolne w imieniu i z upoważnienia wojewody przeprowadza zespół pracowników komórki organizacyjnej do spraw nadzoru i kontroli w pomocy społecznej właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego, w składzie co najmniej dwóch osób. W wydziale tym, w komórce organizacyjnej do spraw nadzoru i kontroli w pomocy społecznej zatrudnia się nie mniej niż 1 inspektora do spraw nadzoru i kontroli w pomocy społecznej na 25 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz placówek zapewniających całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorym lub w podeszłym wieku, które działają w danym województwie.

Każda podlegająca kontroli jednostka powinna zostać skontrolowana kompleksowo przynajmniej raz na cztery lata. Istnieje też obowiązek opracowywania corocznego planu kontroli – plan opracowuje dyrektor właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego, a następnie podlega on zatwierdzeniu przez wojewodę. W procedowanym obecnie projekcie ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (UD315) przewidziano rozszerzenie zadań wojewody o kontrolę przestrzegania praw osób korzystających z usług, które świadczy się w DPSach nie działających na zlecenie organu jednostki samorządu terytorialnego, prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w urzędach wojewódzkich, w służbach wojewody realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, zatrudnionych było (na podstawie umowy o pracę) 238 inspektorów do spraw nadzoru i kontroli w pomocy społecznej. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie posiada bieżących informacji o liczbie wakatów w tym zakresie.

Zgodnie z art. 25 ust. 4 pkt 2 ustawy o służbie cywilnej polityka personalna w urzędach wojewódzkich, również dotycząca liczby osób zatrudnionych przy nadzorze i kontroli w pomocy społecznej, leży w kompetencjach dyrektorów generalnych tych urzędów. Działania planistyczne w tym zakresie pozostają zatem poza właściwością Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Limity zatrudnienia inspektorów kontroli w urzędach wojewódzkich określono w art. 127b ustawy.

Co do mechanizmów ochrony mieszkańców DPS przed nadużyciami majątkowymi należy wskazać, że obowiązujące przepisy przewidują rozwiązania służące zabezpieczeniu mienia mieszkańców. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie domów pomocy społecznej, do usług wspomagających świadczonych w tego typu placówkach należy zapewnienie ich mieszkańcom bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Pragnę przy tym poinformować, że 10 sierpnia br. przekazano do wojewodów pismo z ponowną prośbą o priorytetowe traktowanie nadzoru nad domami pomocy społecznej oraz

wzmożenie nadzoru nad tymi placówkami, w szczególności pod względem prawidłowej realizacji zadań i jakości świadczonych usług odpowiadającej obowiązującym standardom, a także o zweryfikowanie, czy w wydziałach do spraw pomocy społecznej spełnione są wymogi ustawowe w zakresie liczby zatrudnionych inspektorów, a jeśli limitów nie wypełniono - o podjęcie działań prowadzących do zatrudnienia odpowiedniej liczby pracowników.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/